

Verslag van de Alg. Verg. der Vereeniging van Nederlandsche Tandartsen.

13 en 14 Juli 1912 te Utrecht gehouden.
24e Vergadering.

(Vervolg.)

Lezing van den Heer F u y t over:

„ORTHODONTIE”.

In de Januari-vergadering van 't jaar 1905 ben ik begonnen met voor U een lezing te houden over orthodontie; een lezing die ik op drie volgende vergaderingen van onze vereeniging heb gecompleteerd. De meeningen die ik toen heb uitgesproken, zijn in die jaren niet veranderd. Als een aangenaam iets voor mij mocht ik zelfs ervaren, dat men tijdens de ontwikkeling der orthodontie langzamerhand tot de door mij uitgesproken gedachte is gekomen. Ik wil hierop echter niet verder ingaan. Mijn doel is voor hedenavond enkele dringende gevaren die in de tandregeling zijn binnen geslopen met U te bespreken.

Gij allen kent de ontwikkeling der orthodontie. Gij weet hoe in de laatste 10 à 12 jaren dit onderdeel der tandheelkunde zich heeft gevormd. Dit is niet alleen het geval geweest in ons land. Ook in Engeland, Frankrijk en Duitschland was op dit gebied de toestand allertreurigst en zeer zeker niet beter dan in ons land.

Amerika was ons niet veel voor. Wel waren er enkele inrichtingen van onderwijs waar in het vervaardigen van regulatie apparaten en ook in eenige theorie dienomtrent

onderwijs werd gegeven, maar de inzichten die men had lieten nog veel te wenschen over. Een paar voorbeelden, waarmede ik U eenigszins duidelijk zal maken, welke vorderingen de orthodontie gemaakt heeft, kan ik U wel mededeelen.

Toen ik voor een vijftiental jaren geleden mijn bul als tandarts verwierf, gold bij ons de regel, dat wanneer men een tand door inwerking van een of andere kracht in de kaak verplaatste, deze verplaatsing steeds geschiedde in een draaiende richting, waarbij men het wortelpunt als vast punt moest beschouwen. Hoe het mogelijk was, dat een dergelijke meening ingang had kunnen vinden, is mij nog een raadsel. Toch gold deze stelling als een axioma bij de toenmalige examencommissie. Een tiental jaren geleden werd in een lezing, gehouden door den Heer H a m e r over het toen verschenen werkje van H. A n g l e met groote verwondering meedeeld, dat deze draaiing niet plaats vond om den apex maar om een punt hetwelk ongeveer op een derde van den afstand der wortel gelegen was en dat die draaiing niet altijd behoefde plaats te vinden om dat punt, neen, dat men zelfs een tand in zijn geheel kon verplaatsen. A n g l e had hiervoor verschillende machientjes geconstrueerd, die door de firma S. S. W h i t e in den handel werden gebracht en tegen zeer hoogen prijs werden verkocht. Het scheen met den verkoop van die instrumenten zoo goed te gaan, dat men steeds trachtte meer en meer alle regulaties te kunnen uitvoeren door een bepaald stel van instrumenten hetwelk de Amerikaansche firma's hiervoor in den handel brachten.

Zoo kwam men tot het systeem.

De verschillende afwijkingen in stand werden in een bepaald systeem ondergebracht en de instrumenten tot regeling aangewend, kon men, wilde men de bewerking lege artis volvoeren bij de firma S. S. W h i t e verkrijgen.

Bij deze wijze van doen was de industrie toen evenzeer gebaat als de wetenschap en dit zal dan ook wel de hoofdrede

geweest zijn, waarom de fabrikanten zich bij de uitgave van *Anglè's* werken zich zoo bijzonder grootmoedig betoond hebben.

Was het eerst het streven van de Amerikanen in de tandheelkunde zooveel mogelijk alle zaken zelf te doen, omdat men alleen op eigen werk vertrouwen kon. 'Een waarheid die ik altijd heb geëerd en zal blijven eeren. Leerde bovendien bij het vervaardigen van eigen instrumenten de jonge tandarts niet in finessen de eigenschappen van verschillende metalen kennen en verkreeg hij door het bewerken hiervan niet die handigheid, die hij als goed praktiker in zoo ruime mate bezitten moest?

Met de apparaten in gebruik der orthodontie ging 't anders. Men deed veel beter deze te betrekken van zijn leverancier. Men had dan model vervaardigd machientjes die men direct gebruiken kon. Een dergelijke wijze van handelen zag men overal bij industriële ondernemingen. Welke spoorwegmaatschappij zou er aan denken, zijn rails zelf te vervaardigen, die waren immers goedkoop genoeg uit den handel te betrekken.

Zoo liet de tandheilkundige wereld zich met open oogen bedotten en kocht gaarne de papparassen die zoo langs wetenschappelijken weg waren verkregen. Voor een bandje en een schroefje van nieuw zilver, zwaar verguld gaf men graag een Dollar en meer. Voor een gebogen stangetje waarop een schroefdraadje gesneden was, wat zeker geen waarde van 10 cts. vertegenwoordigde, moest men eenige guldens betalen enz.

Ik verhaal U dit alles omdat ik U hiermee wil aantonen, het groote belang dat de Amerikaan bij zijn systeem had. Indien wij *Anglè* hierin mogen gelooven, dan kunnen wij aannemen, dat er op het oogenblik een 60 tal personen in het groote Amerika zijn, die zich speciaal op de orthodontie toeleggen. Voor een tiental jaren terug was dit getal niet meer dan 5 of 6. Onder diegenen die zich bijzonder op dat gebied onderscheiden hebben, mogen wij wel noemen

C a s e . Ofschoon C a s e nu wel niet zoo wetenschappelijk voor den dag is getreden als A n g l e , zoo schrijf ik C a s e toch meer orthodontische verdiensten toe.

Wij hebben den lof van C a s e reeds in een lezing hooren bezingen van den heer d e B o e r . Op een der vergaderingen van het Tandheelkundig Genootschap een achttal jaren terug, toen de heer d e B o e r als leerling van C a s e diens theorieën op een druk bezochte vergadering verkondigde, en al zijn nu ook enkele voorstellingen van C a s e beslist foutief, toch moeten wij het werk van C a s e meer apprecieeren dan dat van A n g l e , omdat A n g l e in hoofdzaak plagiaat pleegt om er zijn systeem mee te dienen.

Het goede van C a s e was voornamelijk gelegen in het zelf vervaardigen van apparaten. Zoo zijn er tal van bekende figuren op dit gebied in Amerika, die zeer veel hebben bijgedragen tot de ontwikkeling der orthodontie, die echter in mijn lezing minder te maken zullen hebben en wier namen ik daarom voor heden dan ook maar niet noemen zal.

Zooals U reeds gemerkt hebt, ben ik nu niet zoozeer Angliaan, toch dweep ik met de verdiensten van A n g l e , niet zoozeer met hetgeen A n g l e zelf gedaan heeft, dan wel meer met de ruchtbaarheid die A n g l e gegeven heeft aan de vorderingen op het gebied der tandregeling in zijn keurig uitgevoerd werk. Ik zou zelfs kunnen dweepen met zijn systeem als de tandregeling uitsluitend werd toegepast in scholen met veel leerlingen, waar het minder weten der leerlingen aanleiding gaf tot het uitsluiten van een eigen opinie. Een systeem zou hier goed zijn voor een fabriek.

Ik vertel U dit alles omdat er in het algemeen veel regulaties zijn uit te voeren langs heel wat eenvoudiger weg dan het model van A n g l e wel aangeeft. Ik voor mij geloof, dat een man die in de orthodontie op zoo'n hoog standpunt van ontwikkeling staat als A n g l e , dat die zichzelf zeer goed bewust is, dat zijn systeem niet deugt en voor de menscheit zelfs bijzondere gevaren oplevert. Hij ziet die gevallen

echter gemakkelijk over het hoofd, terwille van het financiële, wat zijn systeem hem inbrengt.

Indien over enkele jaren het systeem zal zijn gevallen en men zal trachten langs minder gevaarlijken weg de orthodontie door te voeren, en men zou dan een oordeel vragen aan Angle over zijn ligaturen combinatie, ik kan U de verzekering geven, dat die heel anders zou luiden dan op dit moment.

Wat voor apparaten ik zelf gebruik, die minder gevaarlijk zouden zijn, laat ik in het midden, en wil ik hier niet bespreken. Wel zou ik U in overweging willen geven Uw instrumenten zooveel mogelijk van edel metaal te vervaardigen. Dit metaal is in den mond meer resistent en kan zoo vervaardigd worden, dat het aan alle eischen daaraan gesteld, voldoet.

Mijn lezing is wel kort en voor velen hier en daar wat duister. Gaarne wil ik echter mijn idee meer toelichten en elken aanval daarop bestrijden.

DEBAT.

De Voorzitter begint met te zeggen, dat de lezing van den Heer Fuyt hem is tegengevallen.

Hij had gedacht een interessante gedachtenwisseling te voorschijn te zien treden na de lezingen van een vóór- en een tegenstander van Angle's systeem. De heer F. heeft zich evenwel bepaald tot het afkammen van Angle's verdiensten zonder wetenschappelijke weerleggingen van het systeem te geven.

Zoo zegt U bijv. dat het Angle systeem „gevaarlijk” is. Waarin moet dat gevaar liggen?

Fuyt In de eerste plaats worden de apparaten pas-klaar i. d. handel gebracht, en bovendien worden ze meestal van onedel metaal vervaardigd.

Becker wenscht den spr. aan te vallen over de uit-

drukking: „plagiaat plegen”. Hij verzoekt spr. nader te willen toelichten waarin dat bestaat.

Spreker antwoordt, dat Angle zeer veel verdiensten worden toegeschreven, die hem niet toekomen, voordat hij met zijn systeem kwam, waren vele apparaten reeds bekend.

Becker. Maar het Angle-systeem draait toch niet om de apparaten, maar vindt zijn zwaartepunt toch in de 1e molaar theorie, die vóór hem toch niet bekend was; integendeel de systematische extractie van de 1e mol. vond vrijwel algeheel aanhang.

Spreker antwoordt hierop, dat hij het met die 1e mol. theorie dan ook oneens is. De occlusie is veel beter en nauwkeuriger te controleren aan de praemolaren, waar de contouren veel duidelijker en scherper zijn.

Voorzitter maakt een einde aan het debat na de opmerking, dat ook hem de uitdrukking „plagiaat plegen” in de lezing van den heer Fuyt zeer had gehinderd. Hij vindt het zeer te betreuren, dat op deze wijze de verdiensten van Angle worden gekleineerd.
